

De Raden aan zet

Inleiding

Bij de behandeling van de unaniem door de Raad van Westland aangenomen genomen motie over de metropoolregio op 26 juni 2012 is het idee ontstaan om als gemeente Westland - gedragen door Raad, college en burgemeester - voor het zomerreces met de overige raden een aantal strategische aandachtspunten te wisselen ten behoeve van de gedachtenvorming over de inrichting van het proces na de zomervakantie.

Het doel daarbij is om een aantal uitgangspunten aan te kondigen, zoals die in de Westlandse zienswijze, welke in bovengenoemde motie van 26 juni is aangekondigd, zullen terugkomen. Een deel van deze uitgangspunten is reeds verwoord in de position paper van 20 december 2011, waarin de nadruk is gelegd op de bestuurlijke ontwikkeling en vormgeving, de bestuurlijke positie van Westland en de Greenport en de ruimtelijk- economische positie van het Westland en de Zuidvleugel. Daarnaast is het doel van deze uitgangspuntennota om ook strategische aandachtspunten die wezenlijke elementen bevatten te delen met de andere raden. Daarbij zien wij niet alleen op de adviezen van het Radeninitiatief van prof. Fleurke, prof. v.d. Zwan en het juridisch advies. Deze adviezen bevatten waardevolle elementen voor de komende Westlandse zienswijze vanuit de economische, bestuurskundige en juridische invalshoeken. Er zullen wellicht meer adviezen en informatie ter beschikking komen welke ons gezamenlijk informatie- en expertiseproces kunnen dienen. Iedere raad bepaalt zelf wat hij met deze informatie doet. De besluitvorming berust bij elke raad afzonderlijk. Tegen deze achtergrond wil de gemeente Westland een 10-tal punten delen met de overige gemeenten.

Zoals ook verwoord in de positionpaper van Raad, college en burgemeester d.d. 20 december 2011 is de grondhouding van Westland mits aan een aantal randvoorwaarden is voldaan positief t.a.v. intergemeentelijke samenwerking. In principe geldt dit ook voor de schaal van twee stads regio's Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond als het gaat om de economische profielversterking van de Zuidelijke Randstadvleugel en de schaal van de beoogde Metropoolregio. Het scheppen van meerwaarde in het bundelen van de krachten om de economische vitaliteit, werkgelegenheid en concurrentiekracht, mits onderbouwd en aangetoond, voor de Zuidvleugel is evident voor de gemeente Westland. Als leidinggevende nationale actor van het Greenportcluster kan Westland hieraan een substantiële bijdrage leveren.

In de komende fase van het proces is het van belang goed te verkennen welke instrumenten en vormen van samenwerking tussen de gemeenten het doel van versterking van het economische proces kunnen dienen.

Volgende 10 punten zijn bedoeld als de input van Westland voor het proces dat in het Metropoolplan van 30 december 2011 als een organisch proces van onderop werd gekarakteriseerd.

10 strategische punten voor het organisch proces van onderop

1. Democratische legitimatie

De grondhouding is dat intergemeentelijke samenwerking in onze regio van groot economisch belang is. Intergemeentelijke samenwerking, mits deze democratisch is gelegitimeerd, levert de gemeente Westland en alle gemeenten voordelen op. Intergemeentelijke samenwerking dient per

definitie democratisch te zijn omdat het een primaire aangelegenheid van de raden in hun hoedanigheid van de lokale volksvertegenwoordiging is.

2. Geen automatische koppeling aan vervoersautoriteit

Het veiligstellen van de gelden voor verkeer en vervoer (overigens een zorgtaak van de centrale overheid waaraan niet getornd mag worden en die niet afhankelijk gemaakt mag worden van bestuurlijke constructies en competentiestrijd) vinden wij van absoluut belang. De koppeling Metropoolregio en Vervoersautoriteit in de huidige voorstellen is ongewenst en wordt niet onderbouwd en democratisch gelegitimeerd. Deze koppeling is oneigenlijk en levert juist risico's op voor het veiligstellen van de verkeer- en vervoergelden. De gemeente Westland is van mening dat de voor- en nadelen van een koppeling van de vervoersautoriteit met de Metropoolregio goed in beeld moeten worden gebracht om een afweging te kunnen maken.

3. Exit scenario/stemverhouding

Indien een gemeenschappelijke regeling gewenst zou zijn dient deze in ieder geval de volgende twee elementen bevatten: Er moet een exit scenario komen en tevens een betere stemverdeling. Er kan daarbij gebruik gemaakt te worden van het advies van prof. Fleurke. Het uitgangspunt democratische legitimiteit dient van een wezenlijke invulling en basis te worden voorzien.

4. Metropoolregio als veelkleurig palet.

Er is in de wet- en regelgeving en daarbuiten om een palet aan samenwerkingsmogelijkheden beschikbaar voor de raden. Deze dienen, onder meer m.b.v. de tweede expertmeeting reëel beschikbaar te zijn voor de raden t.b.v. hun keuze- en besluitvormingsproces. Een goed overzicht van lichte en zware regelingen, arrangementen op economisch terrein – zie zowel het advies van Professor Fleurke als van Professor Van der Zwan – moet worden opgesteld. De expertiserol van de VNG, zoals begonnen op 30 maart 2012, kan hierbij ook nu worden benut.

M.b.t. de economie waarschuwt Van der Zwan voor een zwaar opgetuigde gemeenschappelijke regeling en wijst hij op de risico's. Zijn advies voor lichtere vormen van samenwerking en voor arrangementen dient ons inziens nader onderzocht en uitgewerkt te worden.

Afhankelijk van de vereiste of gewenste samenwerking voor een bepaald doel of op een bepaald aspect kiezen de gemeenten hun samenwerkingsvormen. Met andere woorden: de lichtheid of zwaarte van een regeling of arrangement is afhankelijk van het (economisch) doel en de inhoud die daarmee verbonden is. Vanuit de economische invalshoek bezien bevat het Advies van Professor Van der Zwan hiervoor waardevolle inzichten.

5. Economie en Democratie - een evenwichtige balans

Het Greenportgehalte is naast het democratisch gehalte essentieel. Westland heeft zijn eigenstandige economische positie en kracht. De Greenport is de 2de/3de speler in de bijdrage in het BNP en is van belang voor de regio. Westland heeft vele economische verbindingen buiten de regio, nationaal, Europees en internationaal. Het belang dat Westland hecht aan pijler 3 staat gelijk aan het belang van pijler 0.

Een sterke economische positie gaat gepaard met een sterke identiteit en rolbewustheid van de Raad. Economie en democratie vormen een natuurlijke chemie in ons parlementair stelsel. Dit

dient volop tot uitdrukking te komen in de vormen van samenwerking binnen de regio. Terecht merkt prof. Van der Swan in zijn advies op: "Voorop moet staan dat de samenwerking gericht wordt op concrete doelen, hoe concreter hoe groter de slaagkansen."

6. Positie en rol Provincie Zuid-Holland (PZH) respecteren

De Provincie is een belangrijke speler. Positie en rol van de PZH als democratisch gelegitimeerde overheid dient nadrukkelijk in kaart te worden gebracht. De regiestrijd op economisch gebied tussen de twee grote steden Den Haag en Rotterdam en de PZH dient omgezet te worden in synergie.

7. Zijn acht pijlers noodzakelijk?

Als democratie en economie de hoofdsporen zijn moeten we ons de vraag stellen of de beleidsdoelen niet eenvoudiger en minder complex kunnen worden verwoord dan nu ambtelijk in de huidige stukken staat aangegeven. De huidige stukken stralen teveel een sfeer van bestuurlijke drukte uit. Het is aan de raden om voor zichzelf en voor de burger begrijpelijke beleidsdoelen te stellen en daaraan de daarvoor dienstbare en passende samenwerkingsvormen te koppelen.

8. Welke beleidsterreinen passen bij grootschalige en kleinschalige regelingen of afspraken?

Ook in de landelijke verkiezingsprogramma's klinkt het inzicht door dat grootscheepse, van boven opgelegde structuurwijzigingen in het binnenlands bestuur tot mislukken gedoemd zijn. Om de bestuurlijke drukte terug te dringen is een geleidelijke, breed gedragen en meer natuurlijke aanpak nodig.

De raden zijn de basis van onze democratie. Uitgangspunt is dat de bevoegdheden van de raden bij de raden blijven. Op basis daarvan dient in kaart te worden gebracht welke beleidsterreinen beter af zijn bij grootschaligheid en welke floreren bij kleinschaligheid.

9. Versterk de gemeente binnen het metropoolconcept

De discussie over het juiste Metropoolconcept moet niet langer defensief gericht zijn om bevoegdheden van de raden te behouden maar dient gericht te worden op een door ieder gedragen perspectief met behulp van de vraag: hoe kunnen de gemeenten en hun raden er sterker door worden?

Elke gemeente heeft zijn eigen waarde en kracht. Westland als internationale Greenport heeft in economisch opzicht heel veel te bieden, zoals Rotterdam met zijn internationale haven. Er moet per gemeente ruimte zijn de eigen waarde en identiteit in te brengen in de samenwerkingsvormen en arrangementen.

De gemeente Westland wil kracht geven aan de regio, maar tegelijkertijd ook de meerwaarde ervan ondervinden. Samenwerking staat voor het bundelen van krachten, niet voor het creëren van extra bestuurslagen. De kern van de samenwerking die Westland voorstaat is dat ieders kwaliteit en gelijkwaardigheid tot uitdrukking komt en niet de dominantie van enkelen.

Elke gemeente dient met de te kiezen vormen van samenwerking zijn eigen slagkracht en positie te kunnen versterken. In het ontwikkelen van pragmatische vormen van samenwerking hebben de raden een prominente rol. Omdat de besluitvorming aan de raad en in de raadsvergaderingen blijft wordt hiermee ook bestuurlijke drukte verminderd of voorkomen.

10. **De uitdaging:**
De metropool in nationaal en internationaal perspectief

Hoe verder?

Onderbouw of corrigeer de aannames in de beleidsstukken, stel de doelen per raad goed vast en definieer als gemeente scherp wat nodig is voor de verdere ontwikkeling van het metropoolconcept. Daarbij is ook aan de orde hoe je het metropoolconcept in een nationale en Europese visie een goede inbedding geeft. Deze vraag is onvoldoende aan de orde tot nu toe en moet beantwoord worden. Onze metropool houdt niet op bij de regiogrens. Intergemeentelijke samenwerking is een democratische aangelegenheid en per definitie een zaak van de raden. De verdere onderbouwing en voortschrijdende visieontwikkeling kan ondersteund worden door de tweede expertmeeting op 7 september 2012. De raden zijn aan zet hun visies te vormen en waar mogelijk te bundelen!

Vastgesteld met instemming van College en Burgemeester van de gemeente Westland door de Raad van de gemeente Westland in zijn vergadering van 3 juli 2012.

de griffier

N. Broekema

de voorzitter

J. van der Tak